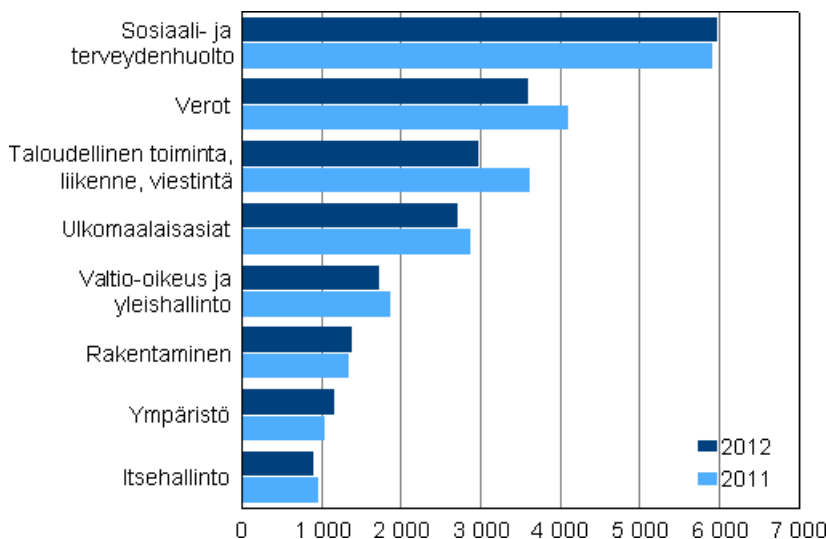

Hallinto-oikeuksien ratkaisut 2012

Hallinto-oikeudet ratkaisivat 20 600 asiaa vuonna 2012

Hallinto-oikeudet käsittelivät vuonna 2012 yhteensä 20 600 asiaa, mikä on 6 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuotena. Suurimmat asiaryhmät olivat edelleen sosiaali- ja terveydenhuolto sekä verotus. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen julkaisemista luvuista.

Hallinto-oikeuksissa ratkaistut asiat vuosina 2011–2012

Ratkaistujen sosiaali- ja terveydenhuollon asioiden määrä pysyi edellisvuoden tasolla. Veroasioiden määrää pienensi erityisesti autoverovalitusten puoliintuminen. Liikenne- ja viestintäasioiden määrään vaikutti mm. pysäköintivirhe- ja televisiomaksuasioiden sekä ajoneuvon siirtämistä koskevien maksuasioiden väheneminen. Ulkomaalaisasioista oleskelulupa-asiat perheiden yhdistämisen perusteella lisääntyivät kolmanneksen, sen sijaan turvapaikka-asiat vähenivät. Ympäristöasioista lisääntyivät vesitalouteen ja etenkin vesihuoltolakiin liittyvät asiat sekä louhintaan, murskaukseen ja asfaltti- tai betoniasemiin liittyvät ympäristölupa-asiat.

Hallinto-oikeuksiin saapui vuonna 2012 19 300 asiaa, mikä on yli 800 asiaa vähemmän kuin edellisenä vuotena. Vuoden 2012 lopussa vireillä oli 11 500 asiaa eli lähes 300 asiaa vähemmän kuin vuonna 2011. Hallinto-oikeuksien käsittelemät asiat muodostuvat valituksista, hallintoriita-asioista, hakemuksista, alistuksista ja kanteluista.

Keskimääräinen käsittelyaika kaikissa hallinto-oikeuksien ratkaisemissa asioissa pysyi ennallaan, 7,6 kuukaudessa. Käsittelyajoissa on huomattavia eroja eri asiaryhmien välillä. Vero- ympäristö- ja itsehallintoasioissa käsittely kesti pisimpään, keskimäärin 10 kuukaudesta 12 kuukauteen. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiat käsiteltiin nopeimmin, keskimäärin 4,1 kuukaudessa. Sosiaaliasiat käsiteltiin keskimäärin puolessa vuodessa ja terveydenhuollon sekä sairaanhoidon asiat keskimäärin 1,3 kuukaudessa. Terveydenhuollon ja sairaanhoidon asioista 95 prosenttia oli hallinto-oikeuksille vahvistettavaksi alistettuja viranomaispäätöksiä, jotka koskivat hoitoon määräämisiä mielenterveysasioissa.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Hallinto-oikeuksissa ratkaistut asiat asiaryhmittäin 2009-2012	4
Liitetaulukko 2. Hallinto-oikeuksissa vireillä olleet asiat hallinto-oikeuksittain 2012.....	5
Laatuseloste: Hallinto-oikeuksien ratkaisut.....	6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Hallinto-oikeuksissa ratkaistut asiat asiaryhmittäin 2009-2012

Asiaryhmä	2012	2011	2010	2009
YHTEENSÄ	20 586	21 850	22 855	21 495
1 VALTIO-OIKEUS JA YLEISHALLINTO	1 736	1 887	2 020	1 762
11 Valtio-oikeus	84	78	162	180
12 Yleishallinto-oikeus	544	632	676	667
13 Opetus- ja sivistystoimi	406	483	448	418
14 Valtion virkamiehet	45	29	27	43
15 Työvoima-asiat	151	104	58	85
16 Turvallisuus, yleinen järjestys ja erät luvat	506	561	649	369
2 ITSEHALLINTO	903	965	1 226	991
22 Kunnallisasiat	837	919	1 155	928
23 Kirkollisasiat	66	46	71	63
24 Saamelaisasiat	-	-	-	-
3 ULKOMAALAISASIAT	2 727	2 887	2 671	1 886
31 Ulkomaalaisasiat	2 727	2 887	2 671	1 886
- joista oleskeluluvat perheiden yhdistämisen perusteella	741	544	468	385
- joista muut oleskeluluvat	624	673	613	439
- joista turvapaikka-asiat	588	827	416	176
- joista turvapaikka-asiat / nopeutettu käsittely	444	532	945	663
4 RAKENTAMINEN	1 406	1 350	1 530	1 629
41 Maankäyttö- ja rakennusasiat	1 339	1 287	1 438	1 540
42 Tieasiat	42	38	73	66
43 Kiinteistöasiat	25	25	19	23
5 YMPÄRISTÖ	1 180	1 063	1 200	1 306
51 Ympäristönsuojelu	673	650	678	758
52 Vesitalous	290	210	234	205
53 Ympäristönsuojelulaissa ja vesilaissa tarkoitettua yhteiskäsittelyä koskevat asiat	20	20	43	78
54 Luonnonsuojelu	178	164	232	243
55 Ulkoilu ja leirintä	9	7	2	1
56 Asuntotuotanto ja asuntoasiat	10	12	11	21
6 SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO	5 998	5 922	6 636	7 134
61 Sosiaaliasiat	3 376	3 132	3 815	4 307
- joista toimeentulotuen myöntäminen	927	821	951	992
- joista vammaispalvelu	490	447	487	454
- joista huostaanotto ja sijaishuoltoon sijoittaminen	676	735	743	691
- joista kiireellinen sijoitus ja sen jatkaminen	274	280	516	1 041
62 Terveystoiminta ja sairaanhoito	2 589	2 761	2 787	2 772
- joista hoitoon määrääminen mielenterveysasiassa	2 464	2 641	2 664	2 699
63 Lääkeasiat ja apteekkilaitos	33	29	34	55
7 TALOUDELLINEN TOIMINTA MUKAANLUKUIEN LIIKENNE- JA VIESTINTÄASIAT	2 985	3 624	3 219	3 090
71 Oikeushenkilöt ja teollisoikeudet	31	20	21	26
72 Elinkeinoasiat	118	90	111	136
73 Maa- ja metsätalous	48	47	47	42
74 EU:n rakennerahastojen tukitoimet	13	9	17	22
75 Liikenne ja viestintä	2 775	3 458	3 023	2 864
- joista ajokortti, ajo-oikeus ja ammattiajolupa	535	567	561	540

Asiaryhmä	2012	2011	2010	2009
- joista televisiomaksut	617	797	827	948
- joista pysäköintivirhemaksut	685	928	730	738
- joista ajoneuvojen siirtämistä koskeva maksu	656	833	552	255
8 VEROT	3 607	4 124	4 294	3 658
81 Tulo- ja varallisuusvero	1 629	1 712	1 822	1 994
- joista henkilökohtaisen tulon verotus	1 041	1 117	1 216	1 354
82 Arvonlisävero	441	335	435	694
83 Ajoneuvoja koskevat verot ja maksut	994	1 652	1 545	443
- joista autoverovalitukset	658	1 474	1 497	398
84 Valmisteverot ja tulliasiat	95	117	176	111
85 Muut verot ja verotusmenettely	448	308	316	416
9 MUUT ASIAT	44	28	59	39
99 Muut asiat	44	28	59	39

Liitetaulukko 2. Hallinto-oikeuksissa vireillä olleet asiat hallinto-oikeuksittain 2012

Hallinto-oikeus	Edelliseltä vuodelta siirtyneet asiat	Vuoden aikana saapuneet asiat	Vuoden aikana ratkaistut asiat	Seuraavaan vuoteen siirtyneet asiat	Asioiden käsittelyaika keskimäärin, kk
Yhteensä	12 569	19 313	20 586	11 487	7,6
Helsingin hallinto-oikeus	5 634	7 460	8 298	4 880	8,3
Hämeenlinnan hallinto-oikeus	1 780	2 714	2 784	1 727	7,7
Kouvolan hallinto-oikeus	804	1 269	1 304	806	7,9
Kuopion hallinto-oikeus	724	2 078	2 090	715	4,0
Rovaniemen hallinto-oikeus	219	686	652	253	5,3
Oulun hallinto-oikeus	938	1 226	1 249	950	9,7
Turun hallinto-oikeus	1 018	1 932	2 071	882	6,2
Vaasan hallinto-oikeus	1 452	1 948	2 138	1 274	8,6

Laatuseloste: Hallinto-oikeuksien ratkaisut

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilastokeskuksen tuottama Hallinto-oikeuksien ratkaisut -tilasto keskittyy kuvaamaan hallinto-oikeuksien toimintaa alueellisesti ja asian laadun mukaan sekä ratkaisuun kulunutta aikaa. Tilastovuodesta 2005 lähtien tilastossa on myös tiedot edelliseltä vuodelta siirtyneistä, tilastovuonna saapuneista ja seuraavaan vuoteen siirtyneistä asioista.

Hallintotuomioistuimia ovat hallinto-oikeudet ja korkein hallinto-oikeus. Hallinto-oikeudet käsittelevät ja ratkaisevat eri viranomaisten päätöksistä tehtyjä hallintovalituksia, kunnallisvalituksia, hallintoriita-asioita ja muita niiden toimivaltaan kuuluvia asioita. Niiden toimintaa säätelee hallinto-oikeuslaki (430/1999). Hallintoriita-asia tulee vireille hakemuksella. Hallinto-oikeuden ratkaisuista voidaan useimmissa asioissa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen tai ainakin hakea valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

Vero- ja kunnallisasioissa sekä monissa sosiaaliasioissa valituksen voi tehdä hallinto-oikeuteen vasta sen jälkeen kun valittaja on hakenut oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta virkamieslautakunnan päätöksiin.

Eräissä asiaryhmissä kuten arvonlisäveroasioissa ja turvapaikka-asioissa oikeuskäsittely on keskitetty Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitukset ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisista viranomaisten päätöksistä on keskitetty Vaasan hallinto-oikeuteen.

Vuoden 2008 alussa voimaan tulleen lastensuojelulain myötä lasten huostaanottoa ja sijaishuoltoon sijoittamista koskevia asioita käsitellään hallinto-oikeuksissa. Jos 12 vuotta täyttänyt lapsi tai hänen huoltajansa vastustavat huostaanottoa, asian ratkaisee hallinto-oikeus. Samoin kiireellisen sijoittamisen jatkamista koskeva hakemus tehdään hallinto-oikeudelle. Hallintoasiain nimikkeistöön on lisätty lasten huostaanottoa ja sijoittamista koskevat asianimikkeet.

Tilastoyksikkönä on asia. Asian käsittelyyn hallinto-oikeudessa kulunut aika lasketaan vireilletulopäivästä ratkaisupäivään. Veroasioissa vireilletulopäivä on joko verotoimistoon saapumispäivä tai verolautakunnan oikaisupäätöspäivä.

Tallennettaessa hallinto-oikeuden käsittelyyn tullutta asiaa asiankäsittelyjärjestelmään käytetään asialuokituksena Hallintoasiain nimikkeistöä. Nimikkeistöstä valitaan yksi asiaa kuvaava asianimikekoodi. Mikäli juttu sisältää useita vaatimuksia, merkitään keskeisimmän asian asianimikekoodi.

Tilaston aihealueella ei ole käytössä kansainvälisiä standardeja.

Tilasto perustuu hallinto-oikeuksien asianhallintajärjestelmästä saatuihin tietoihin. Järjestelmästä saadut tiedot soveltuvat hyvin ja kattavasti hallinto-oikeuksien ratkaisuja kuvaavan tilaston laadintaan.

Tilastokeskuksen tehtävänä on laatia yhteiskuntaoloja koskevia tilastoja (Laki tilastokeskuksesta 24.1.1992/48). Näihin kuuluvat myös oikeustilastot. Tilastokeskuksen työjärjestys määrittää Väestö- ja elinolotilastot oikeudellisia oloja kuvaavien tilastojen tekijäksi (Tilastokeskuksen työjärjestys, TK-00-1497-12).

Tietoja käytetään hallinto-oikeuksien toimintaa kuvaavien tilastojen laadintaan. Tilasto on osa tuomioistuinten toimintaa ja oikeusoloja kuvaavia tilastoja Suomessa. Pääasiallisia käyttäjiä ovat oikeushallinto, tutkijat, lakimiehet ja media.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisuaineistoon. Perusjoukkona tässä tilastossa on tilastovuonna vireillä olleet asiat (ts. saapuneet, edelliseltä vuodelta siirtyneet, ratkaistut ja seuraavaan vuoteen siirtyneet asiat). Aineistossa on asioittain muuttujatietoja, kuten laatuun ja käsittelyaikaan liittyviä tietoja hallinto-oikeuksittain.

Tilaston perusaineisto on saatu oikeusrekisterikeskuksen (aiemmin oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksen) ylläpitämästä hallinto-oikeuksien asianhallintajärjestelmästä. Ahvenanmaan hallintotuomioistuin ei ole mukana tilastossa.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastossa ovat kaikki hallinto-oikeuksien vuoden aikana ratkaisemat asiat lukuun ottamatta Ahvenanmaan hallintotuomioistuinta. Tilaston perusaineiston laatua voidaan pitää hyvänä.

Aineistolle tehdään tilastokeskuksessa tarkistus- ja loogisuusajoja ja tarvittaessa tiedonantajalle lisäkyselyjä. Aineistoa aina myös verrataan aiempiin vastaaviin tilastoihin ja muihin tietolähteisiin. Mahdolliset havaitut virheet ja puutteet korjataan lopulliseen tilastoaineistoon.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilasto tuotetaan vuosittain. Tilastovuotena on kalenterivuosi. Tilaston perusaineisto poimitaan tilastovuotta seuraavan vuoden tammikuussa. Tulokset valmistuvat tilastovuotta seuraavan syksyn aikana. Julkaistut tiedot ovat lopullisia. Julkistamiskalenterin verkko-osoite:
<http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tietoja hallinto-oikeuksien ratkaisemista asioista on saatavissa tilastokeskuksen verkkosivuilta maksuttomasta PX-Web Statfin -tietokantapalvelusta sekä tilaston kotisivuilta verkko-osoitteesta <http://tilastokeskus.fi/til/haloikr/index.html>. Tarkempia tietoja voi kysellä myös suoraan tilastokeskuksen oikeustilastoista. Aineistosta on mahdollista tehdä tilauksesta erityisselvityksiä.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Yleisten hallintotuomioistuinten yhteinen uusi Hallintoasiain nimikkeistö otettiin hallinto-oikeuksissa käyttöön vuoden 2005 alussa. Sama nimikkeistö on käytössä myös korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Asiaryhmittäin tilasto ei ole täysin vertailukelpoinen vuodesta 2005 lähtien aikaisempien vuosien kanssa. Aikasarja vuosilta 1999 - 2004 on katkennut ja vuodesta 2005 alkaa uusi aikasarja.

Hallinto-oikeusuudistus tuli voimaan 1.11.1999. Lääninoikeuksien (11) tilalle muodostettiin kahdeksan alueellista hallinto-oikeutta. Hallinto-oikeuksien tuomiopiirit muodostuvat yhdestä tai useammasta maakunnasta. Lääninoikeudet olivat tuomiopiireiltään ja asiamääriltään hyvin erikokoisia ja uudistuksen tavoitteena oli, että hallinto-oikeuksien käsiteltäviksi tulevat asiat jakautuisivat mahdollisimman tasaisesti tuomioistuinten kesken ja että suurempien yksiköiden johdosta kaikissa hallintotuomioistuimissa olisi eri asiaryhmien riittävä asiantuntemus.

Vaasan hallinto-oikeus perustettiin yhdistämällä vesiyltioikeus ja Vaasan lääninoikeus.

Uudet asianimikkeet:

Vuonna 2009 lisättiin nimikkeet Uskonnonvapaus (1106), Patentti, hyödyllisyysmalli ja integroitu piiri (7104).

Vuonna 2010 lisättiin nimike Muu valtio-oikeusasia (1199).

Vuonna 2012 lisättiin nimike Verkkotunnus (7106).

7. Yhtenäisyys

Tilasto sisältää kaikki vuoden aikana ratkaistut asiat lukuun ottamatta Ahvenanmaan hallintotuomioistuinta.

Tilastossa käytetyt asialuokitukset vuosilta 1999 -2004 ja alueluokitukset ovat Tilastokeskuksen PX-Web StatFinissä Oikeus-aihealueella. Verkko-osoite: http://pxweb2.stat.fi/database/StatFin/databasetree_fi.asp

Vuoden 2005 alussa käyttöön otettu Hallintoasiain nimikkeistö on Tilastokeskuksen PX-Web StatFin -tietokantapalvelussa sekä Luokitukset-sivustolla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Verkko-osoite: <http://tilastokeskus.fi/meta/luokitukset/hallintoasiat/001-2012/index.html>

Lisätietoja

Heli Hiltunen 09 1734 3314

Vastaava tilastojohtaja:

Riitta Harala

oikeus@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Oikeustilastot, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

---

*Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi*

*Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi*

*ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-1298 (pdf)*